

00705072

MEĐUNARODNI SUD ZA KRIVIČNO GONJENJE OSOBA
ODGOVORNIH ZA TEŠKA KRŠENJA MEĐUNARODNOG PRAVA
NA TERITORIJI BIVŠE JUGOSLAVIJE OD 1991.

IZJAVA SVJEDOKA

PODACI O SVJEDOKU:

Ime: /izbrisano/ - svjedok 30

Nadimak/pseudonim: /izbrisano/

Adresa:

Telefon:

Rođen: /izbrisano/ Starost: Pol: muški

Nacionalnost: Bosanac Vjeroispovijest: muslimanska

Zanimanje: Trenutno: vojnik Prethodno:

Jezik/jezici koje govori: bosanski

Jezik/jezici koje piše (ako se razlikuje od navedenih):

Datum(i) razgovora: 16. august 1996.

Razgovor(e) vodili: Nicholson

Prevodilac: /izbrisano/

Jezici korišteni u toku razgovora: engleski i bosanski

Imena ostalih osoba prisutnih tokom razgovora:

Potpis/paraf: /izbrisano/

00705073

IZJAVA SVJEDOKA

Zovem se /izbrisano/ i u vrijeme pada Srebrenice u julu 1995. bio sam običan vojnik u Bosanskoj armiji. Živio sam u gradu Srebrenici.

Sjećam se da sam 11. jula 1995. čuo zračne napade NATO-a oko 16:00 ili 17:00 sati. Mislim da su ispalili tri rakete. U to vrijeme nalazio sam se u šumi pored rijeke Kutličke. Tamo se na okupu nalazilo 15000 vojnika i civila. Svi ljudi zajedno su otišli do Šušnjara, a nakon toga nam je brigada naložila da idemo dalje. Moja je brigada bila 284. Brigada i mi smo se oko ponoći kretali hodajući jedan iza drugoga prema Kravici.

Stigli smo do šume jugozapadno od Kravice i 12. jula, negdje oko 20:00 sati, na nas je otvorena vatra iz minobacača, pješadijskog naoružanja i Prage, topa od 30 mm. Prije toga, ljudi iza nas bili su granatirani kod Buljima. U to vrijeme je naoružani dio Armije već otišao, a ranjeni i drugi ostavljeni su u brdima.

Ranjeni su ostavljeni u dolini i molili su da ih se radije ubije, nego da budu prepušteni četnicima. Otišao sam u grupi od dvadeset ljudi, ostavivši Kravicu s naše desne strane. Pronašao sam hlače i puškomitraljez od 12,7 mm s 13 punjenja. Obukao sam hlače i uzeo sa sobom oružje. Prešli smo makadamsku cestu koju nisam poznao i popeli se na brijeg. Čuo sam pucnjavu u daljini i pretpostavio da se ljudi pokušavaju probiti na brdu Pobud. Slučajno sam greškom ispalio iz svojeg oružja, nakon čega su Srbi na našu grupu otvorili vatru iz pješadijskog naoružanja. To se dogodilo uvečer idućeg dana, 13. jula 1995.

Ušli smo tada u rijeku Kravicu i išli njenim koritom. Voda nam je na pojedinim mjestima dopirala do prsa, a rijeka je uglavnom slijedila asfaltnu cestu, koja se nalazila s naše desne strane. Izišli smo iz rijeke kod Hrnčića. Došli smo do jedne šikare kroz koju je prolazio vod za električnu struju, nakon toga smo naišli na rijeku Kravicu, pa na neke livade i na koncu asfaltna cesta koja je od Konjević Polja vodila prema Kravici. Na cesti sam vidio 2 oklopna transportera, jedan džip s oznakom crvenog krsta i kamion iz kojeg je izašlo 10-15 vojnika u maskirnim uniformama i raširilo se po cesti. Oklopni transporteri su bili maslinastozelene boje, imali su gusjenice i mitraljez na krovu.

U susret nam je došla grupa od dvadesetak starijih i mlađih muškaraca i rekli su nam da će se predati. Nisam znao niti jedno od njihovih imena, no bili su iz Srebrenice. Imali su štap na koji su zavezali bijelu košulju. Rekli smo im da to ne učine. Odgovorili su nam da se nas to ne tiče i otišli se predati. Srbi su ih pitali jesu li naoružani, a oni su odgovorili da nisu i da ne pripadaju vojsci. Srbi su im naredili da stave ruke na potiljak i da gledaju prema dolje dok im se približavaju. To se događalo u 07:00 sati izjutra 14. jula 1995. Četnici su vidjeli našu grupu od devetoro ljudi, no nisu otvorili vatru, budući da nisu htjeli uplašiti ljude koji su se predavali. Srbi su cijelo to jutro ljudima ponavljali poruku neka izađu iz šume, da im se ništa neće dogoditi i da je tamo ICRC (Međunarodni Crveni krst) da im pomogne. Prenosili su tu

00705074

poruku izvikujući je prema brdima i šaljući naše ljude u šumu, koji su izvikivali istu poruku. Sreli smo još jednog ranjenika koji je išao da se preda. Bio je oko 20 godina star, imao tamnu kosu i bio je visok oko 180 cm. Ne znam njegovo ime i ne znam što se s njim dogodilo.

Jedan mladi čovjek iz moje grupe tada mi je rekao "svaka čast" zato što sam grupu uspio dovesti toliko daleko, a da niko iz nje ne strada. Dao mi je par vojničkih čizama. Do tog sam trenutka bio bos.

Dana 15. jula, oko 4:00 sata izjutra, prešli smo rijeku i razdvojili se, u dolini prije asfaltne ceste, u dvije grupe, jednu od četvero i drugu od petero ljudi. Prva grupa, u kojoj se nisam nalazio, pokušala je prijeći cestu, a ja sam onda vidio nekoliko četnika kako sjede na balkonu jedne kuće, i jednog s motorolom pored ceste kako osmatra. Čuo sam kada je rekao: "Pokušavaju prijeći cestu", i u tom trenutku na prvu je grupu otvorena vatra, no nisam vidio odakle je dolazila. Nisam čuo krike i kako se nisu vraćali, pretpostavio sam da su uspjeli. Sada vjerujem da nisu uspjeli, jer se od tada nisu više pojavili. U toj se grupi nalazio /izbrisano/, rođen 1979, jedan čovjek iz Pahljevića, rođen 1965, i još dvojica iz Blječeva, rođeni 1974. i 1970.

Nakon toga je pokušala i moja grupa, no na nas je otvorena vatra, tako da smo se morali vratiti preko rijeke i sakriti u žbunje. Srpski su vojnici počeli pretraživati teren i vidio sam kako međusobno izmijenjuju signale rukama. Jedan je vojnik ušao u rijeku, noseći puškomitraljez M84 i jednu protivpješadijsku minu. Došao je do obale rijeke, zakopao minu i vratio se. Jedan iz naše grupe htio se predati. Morao sam ga natjerati da se sabere, dao sam mu vode, nakon čega se opet smirio. Počeli smo slijediti električni vod prema Konjević Polju, budući da sam ja poznavao teren u tom smjeru. Vidjeli smo čovjeka s nadimkom Zijo (ne znam njegovo pravo ime), koji je radio u kinu "Bosna" u Srebrenici, kako kruži šumom i zove ljude da se predaju, pri čemu je govorio da je tamo ICRC. Nisam vidio da se iko predao nakon što je čuo takve pozive. Naišli smo na petero ljudi kako suše košulje uz vatru, no rekli su nam da im se ne pridružujemo. Poznavao sam jednog od njih, bio je to /izbrisano/, rođen 1969, iz Konjević Polja, a bio je oženjen učiteljicom iz Bratunca. Imao je dugu svijetlu kosu i bio je visok oko 185 cm. Među ostalima bio je tu i jedan iz Konjević Polja, rođen možda 1974, jedan iz Kamenice, jedan iz Glogove, a posljednjeg nisam poznavao. Svi su bili naoružani. Dali su nam duhana i mi smo nakon toga otišli. Nakon toga smo naišli na jedan leš koji je pozelenio i imao nadut trbuh, a naokolo se širio jak smrad. Krenuli smo dalje prema selu Pobude, gdje se nalazilo oko 300 ljudi, s njih oko 150 u školi i oko škole. Dobio sam informaciju da su četnici blokirali asfaltnu cestu od Nove Kasabe prema Kušlatu.

Na udaljenosti od oko 1 km vidio sam vojnike raširene uz cestu. Helikopter je patrolirao tri puta dnevno. Vidio sam kako iz Prage pucaju u smjeru brda. Otišli smo u jednu kuću da se odmorimo. Dali su mi da jedem veprovinu, puževe i maline. Navečer su neki ljudi počeli razmatrati mogućnost da odu u Žepu. Sastavljena je grupa za odlazak u Žepu, no mene nisu primili, iako su dvojica iz moje grupe ušli u tu grupu. Prespavali smo noć, a ujutro 16. jula, oko 09:00 ili 10:00 sati, došlo je do napada srpskih vojnika. Ja sam već otišao i udaljio se od mjesta gdje je bila vatra, jer sam znao da ona privlači pažnju na taj prostor. Četnici su opkolili oko 200 ljudi. Skrivao sam se dva dana tokom napada, a kasnije sam čuo da je napad trajao ukupno tri dana.

00705075

Oko 16:00 sati, s mjesta na kojem sam se skrivao zajedno s /izbrisano/, zvanim /izbrisano/, na asfaltnoj sam cesti, na udaljenosti od oko kilometar i po, vidio neka vozila. Dolazila su iz smjera Konjević Polja i skrenula udesno na makadamsku cestu prema Cerskoj. Nacrtao sam skicu (Dodatak A) na kojoj se vidi moja pozicija u odnosu na asfaltnu cestu i smjer kojim su se kretala vozila. Sve zajedno bilo je osam vozila. Prvo je išao maslinastozeleni oklopni transporter s gusjenicama i jednim čovjekom na krovu s mitraljezom. Oko 4-5 metara iza njega išla su tri kamiona koji su se kretali na udaljenosti od otprilike pet metara jedan od drugog. Kamioni su bili prekriveni ceradom, čiju boju nisam mogao odrediti zbog prašine. Nakon njih su se kretala tri autobusa, od kojih se za treći činilo da je pretovaren, budući da je ležao vrlo nisko na cesti i kretao se sporije od ostalih, što je stvorilo veći razmak između tog autobusa i ostalih vozila. Taj je autobus bio svjetlosmeđe boje. Nisam mogao vidjeti je li u autobusima bilo ljudi. Otprilike petnaest metara iza autobusa išao je rovokopač. Bio je žute boje i grtalica mu je bila šira od vozila, a na stražnjem dijelu nije imao krak s grabilicom. Mislim da je rovokopač imao gusjenice, a ne točkove. Konvoj vozila je skrenuo na makadamsku cestu i otišao tom cestom prema Cerskoj. Mogao sam ga pogledom pratiti otprilike jednu minutu, a onda sam ga izgubio iz vida zbog drveća.

Čuo sam detonaciju iz smjera područja prema kojem se konvoj kretao, nakon čega je, 3-4 minute kasnije, uslijedila vatra iz pješadijskog oružja. U to vrijeme u okolici nije bilo nikakve druge pucnjave. Otišao sam s mojeg osmatračkog položaja da bih sakupio jabuke i vratio se oko 19:00 sati. Vidio sam rovokopač i stražnji dio autobusa kako s makadamske ceste skreću na asfaltnu cestu prema Konjević Polju. Ostao sam tamo cijelu noć, jer se nisam usuđivao prijeći asfaltnu cestu, iako su je /izbrisano/ i još neki ljudi uspjeli prijeći. Ujutro sam se zajedno s /izbrisano/ iz Rovaša, rođenim 1975, spustio do ceste i sakrio na udaljenosti od 15-30 metara od nje. Meni i /izbrisano/ pridružio se Ciganin iz Kazana, po imenu /izbrisano/, rođen 1973, kada je čuo da znamo put do Cerske.

Vidjeli smo grupu od petorice četnika s psom na makadamskoj cesti prema Konjević Polju koja je zarobila skupinu od dvadesetak ljudi. Srpski su ih vojnici ispitivali odakle su i odveli su ih. Ne znam imena tih ljudi, niti znam šta se kasnije s njima dogodilo. Čekali smo do noći kako bismo prešli asfaltnu cestu od Nove Kasabe do Konjević Polja. Oko 16:00 sati vidjeli smo tri pijana srpska vojnika kako sakupljaju boce. Oko 20:00 sati bacio sam tri puta kamenje na cestu da vidim hoće li to privući nečiju pažnju. Kako se ništa nije dogodilo, nas smo trojica odlučili prijeći cestu. Prešli smo cestu, a nakon toga i most preko rijeke Jadar u blizini mlina gdje se prije nalazio konvoj.

Krenuli smo putem prema Cerskoj i nakon otprilike tri kilometra došli do mjesta na kojem je bila prekopana zemlja, a koje se nalazilo manje od jednog metra sa lijeve strane puta. Na tom se mjestu osjećao smrad. Taj dio terena se svojom dužinom protezao uz cestu otprilike 15 metara, dok mu je širina bila oko 10 metara. Sve što sam mogao vidjeti bila je prekopana zemlja, a mogao sam osjetiti i smrad. Sve to povezao sam s konvojem kojeg sam prije vidio i pretpostavio da se radi o masovnoj grobnici. Na tom je mjestu rijeka u blizini puta na nižoj razini od samog puta. Nacrtao sam skicu (Dodatak B) koja pokazuje mjesto gdje se nalazi grobnica u odnosu na raskršće kojeg čine put prema Cerskoj i put prema Skugrićima i Maćešima. Oko pet

00705076

stotina metara dalje od grobnice na lijevoj strani puta nalazi se kuća Bege Uvalića, koji je prije rata bio gradonačelnik Vlasenice.

Svi smo došli do zaključka da je to bila grobnica. Nastavili smo slijediti put do raskršća s putem za Taloviće, gdje smo skrenuli i uputili se prema planini Udrč.

Na planini sam proveo 33 dana, a drugo sam vrijeme proveo lutajući naokolo. Pokušao sam više puta prijeći liniju kako bih došao na teritorij koji je držala bosanska armija, što mi je konačno uspjelo u utorak, 11. septembra 1995, oko 10:00 ili 11:00 sati. Dok sam lutao prije no što sam konačno prešao liniju, prošao sam još dva puta pokraj grobnice.

Prvi sam put prošao pokraj grobnice dok sam se kretao prema Srebrenici, i to dok sam išao putem prema Cerskoj u smjeru asfaltne ceste. Sa mnom je bilo još dvanaest ljudi i ja sam im pokazao grobnicu. Sjećam se da su u grupi bili /izbrisano/, rođen 1974. u Gaju pokraj Vlasenice, /izbrisano/ iz Potočara, rođen otprilike 1968, /izbrisano/ koji je živio u jednom selu u blizini Srebrenice i /izbrisano/, /izbrisano/ iz sela Kazani, star otprilike 50 godina.

Drugi prolazak pokraj iste grobnice, od ukupno tri, dogodio se kada sam se vraćao iz srebreničkog kraja s drugom grupom od dvanaest ljudi. Sjećam se da su u toj grupi bili /izbrisano/, rođen 1974. u Gaju, /izbrisano/ iz Voljavice, star otprilike 30 godina, /izbrisano/ iz Zapolja, star otprilike 30 godina i /izbrisano/ iz Suhe u općini Bratunac, rođen 1974. I toj sam grupi pokazao grobnicu.

Pokazan mi je video zapis koji su istražitelji Međunarodnog suda snimili 29. maja 1996, a koji je označen kao Traka 1 NICHOLSON 16. august 96. Prepoznao sam mjesto za koje sada znam da je nedavno ekshumirana masovna grobnica, pri čemu sam izjavio da mi ono samo izgleda poznato, budući da su preko njega vrlo vjerovatno nabacane grane kako bi se prikrio njegov izgled.

Sa mnom su prije otprilike mjesec dana o mojim iskustvima razgovarale dvije žene: jedna od njih imala je svijetlu kosu i rekla je da se zove Elisabeth Rehn (fonetski). Rekla je da dolazi iz Den Haaga i da se bavi identifikacijom nestalih osoba. Druga je imala dugu crnu kosu i dobro je govorila bosanski, no ne znam njezino ime. Elisabeth je svoju pažnju očigledno usredsrijedila na masovnu grobnicu i pitala me da li poznajem nekog ko je tamo ubijen ili ko je odande pobjegao. O tome mi je postavila mnogo pitanja. Nije me pitala o ljudima s kojima sam proživio cijelo to iskustvo, a ni o ljudima za koje sam rekao da su se predali srpskim vojnicima.

00705077

Prijevod
Original: engleski

POTVRDA SVJEDOKA

Izjava mi je glasno pročitana na bosanskom jeziku i sadrži sve što sam rekao, po svom znanju i sjećanju. Izjavu sam dao dobrovoljno i svjestan sam da se može upotrijebiti u sudskom postupku pred Međunarodnim sudom za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991, kao i da mogu biti pozvan da javno svjedočim pred Sudom.

Potpis: /izbrisano/

Datum: 16. 08. 1996.
